

Building Learning Power

Als basisschool leiden we op voor een leven lang leren, niet alleen voor toetsen. Anders gezegd: we gaan op onze school voor een leercultuur, niet puur voor een prestatie- of cijfercultuur.

Om dat zo goed mogelijk vorm te geven, volgen we een bewezen aanpak, ontwikkeld in Engeland door prof. Guy Claxton, genaamd Building Learning Power (BLP). Deze aanpak richt zich erop kinderen voor te bereiden op een onzekere toekomst, door systematisch te werken aan het lerend vermogen. We willen hun ontwikkeling tot vaardige leerders zo goed mogelijk ondersteunen.

Leren wat nodig is om te leren en (gelukkig) te leven, daar gaat het in essentie om. Deze aanpak sluit perfect aan bij de missie/visie van Kbs St. Joseph.

Prestatiecultuur of leercultuur

BLP helpt ons om een leercultuur in de school te realiseren. Een cultuur die zorgt dat onze leerlingen steeds beter worden in leren en die belangrijke levensvaardigheden versterkt. Wij geloven dat de leercultuur die wij nastreven onze leerlingen beter voorbereidt op de huidige complexe samenleving.

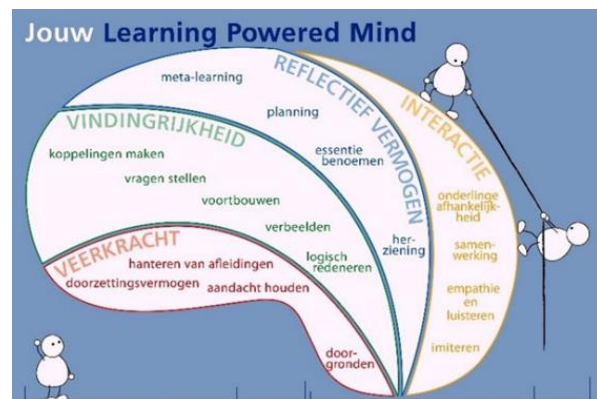
Wij functioneren beter als we gericht zijn op 'meesterschap' in ons vak. Voor onze leerlingen geldt hetzelfde: ze leren meer als ze gefocust zijn op het onder de knie krijgen van de leerstof, dan als ze puur gericht zijn op het presteren op een toets. Dat vraagt om meer inspraak en eigen verantwoordelijkheid bij het leerproces. Dat bevordert de leerprestaties op een natuurlijke manier. Iedereen in de school floreert als de focus op leren ligt in plaats van op (puur) presteren.

De 'Learning Powered Mind'

Als we een leercultuur hebben in onze school, wat verstaan we dan onder het lerend vermogen? Wat zijn precies de leercapaciteiten die ontwikkeld moeten worden? Claxton komt op basis van onderwijskundig en psychologisch onderzoek tot een lijst van kenmerken en eigenschappen van de goede leerder, ondergebracht in een overzichtelijk raamwerk (de 'learning powered mind'). Centraal daarin staan de vier R's, de vier natuurlijke vermogens van de lerende mens: Resilience, Resourcefulness, Reflectiveness, Reciprocity. Dit zijn verzamelingen van 'Leerspielen', vaardigheden die systematisch worden getraind en versterkt. Op de St. Joseph hebben we dit vertaald naar de vier V's:

Vindingrijkheid, **V**ermogen tot reflectie, **V**erbinding en **V**eerkracht.

We lichten elke groep Leerspielen even kort toe. Elke 'V' past bij één van onze kernwaarden, deze staat er steeds cursief tussen haakjes achter.

1. Vindingrijkheid (*Ontdekkend*)

Leerlingen die vindingrijk zijn, weten wat ze moeten doen als ze vastlopen. Ze maken gebruik van een rijk arsenaal aan bronnen en strategieën en weten wanneer ze welke bron en/of strategie het beste kunnen inzetten. Ze weten wat goede vragen zijn en waarom dit goede vragen zijn. Ze leggen bewust en consequent verbanden tussen nieuwe informatie en informatie/kennis die al aanwezig is. Ze stellen zichzelf veelvuldig de vraag “Wat als ...?”, ze onderzoeken de mogelijkheden van ideeën en gedachten. Ze zijn in staat om kritisch te redeneren en te analyseren.

2. Vermogen tot reflectie (*Ambitieux*)

Vermogen tot reflectie staat voor het strategisch inrichten van het leren. Het gaat om het bewust worden van jezelf als leerder, maar ook om het leren plannen en het evalueren van het leren. Goede leerders denken na over het leerwerk dat ze gaan doen. Ze volgen hun eigen leerproces en zijn in staat aanpassingen te doen als dit naar wens verloopt. Ze weten hoe ze het beste leren, wat hun sterke en zwakke punten zijn en kunnen hierover het gesprek aangaan.

3. Verbinding (*Samen*)

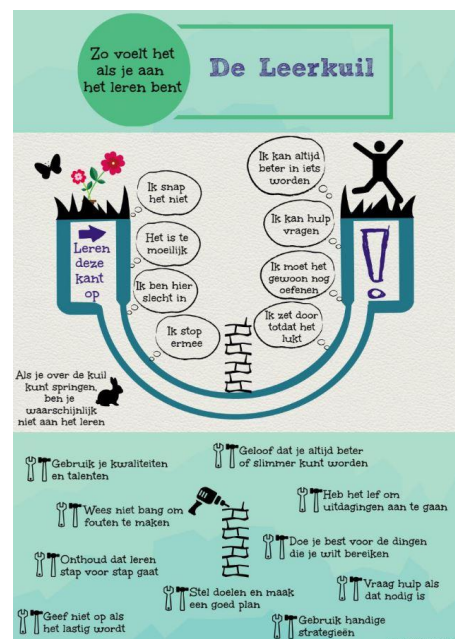
Verbinding betreft het leren door, van en met anderen. Leerlingen weten wanneer het handig en verstandig is om anderen te betrekken bij het leren. Ze leren hoe ze anderen kunnen helpen en hoe ze zo effectief mogelijk van elkaar kunnen leren. Ze nemen effectieve leergedragingen van anderen over. Ze weten hoe ze doelmatig samen kunnen werken. Goede leerders hebben aandacht voor de ander: ze luisteren aandachtig naar de ander, kunnen zich in de ander verplaatsen, proberen de ander te begrijpen en laten zich helpen.

4. Veerkracht (*Eigenwijs*)

Om goed te leren moeten leerlingen het vermogen ontwikkelen door te zetten en doortastend te zijn. Leerlingen die veerkrachtig zijn, zoeken naar uitdaging en kunnen omgaan met negatieve emoties. Ze accepteren frustratie en onzekerheid en zetten door als het moeilijk wordt. Ze gaan op in het leren (ervaren ‘flow’) en weten zich te focussen (laten zich niet snel afleiden).

De Leerkuil

De Leerspijeren zijn logisch te verbinden aan ‘De Leerkuil’, ontwikkeld door James Nottingham. Hij vergelijkt het leerproces met het langzaam in een kuil terechtkomen. Voor je het weet, zit je op de bodem van de kuil en vraag je je af hoe je hieruit kunt komen. Als je geen moeite hoeft te doen is de uitdaging niet groot genoeg en kom je niet in de leerkuil terecht. Als je makkelijk over een kuil heen kan stappen, ben je dus niet aan het leren. De Leerkuil haalt je uit je comfortzone en vraagt om inzet en doorzettingsvermogen. Door een aantal keer succesvol uit de leerkuil te klimmen, verdwijnt het onaangename gevoel dat kan optreden als je in de kuil zit. De ervaring van het uit de kuil klimmen na het tonen van de juiste inzet, zorgt voor vertrouwen in een goede afloop bij overwinnen van een volgende Leerkuil.

Executieve functies

De Leerspiers zijn goed te koppelen aan de executieve functies. Dit zijn de regelfuncties van de hersenen die nodig zijn voor doelgericht en aangepast gedrag. Met deze functies bepalen we het doel van ons handelen, schakelen we afleidingen uit, voeren we een taak stap voor stap uit, enzovoort.

Je kunt de executieve functies zien als de hersenfuncties of (levens)vaardigheden die je nodig hebt om de leerkuil in te gaan (bijv. door je doorzettingsvermogen) en er weer uit te komen (bijv. door doelgericht gedrag).

Lesgeven vanuit BLP

Het doel van 'Building Learning Power' is het lerend vermogen bij leerlingen te ontwikkelen, zowel op school als daarbuiten. We kunnen dit vergelijken met sport, waarin het langdurig en op de goede manier trainen van spieren noodzakelijk is voor het leveren van een (top)prestatie. Voor de 'Leerspiers' (leercapaciteiten) geldt hetzelfde. Als deze spieren beter worden getraind, neemt het leervermogen van de leerlingen toe.

Wat kan het werken aan het lerend vermogen van leerlingen in de praktijk bevorderen? We leren de leerlingen systematisch gewoonten en houdingen aan om problemen op te lossen. Drie belangrijke kenmerken van de aanpak zijn: 1) leren zichtbaar maken, 2) Leerspiers koppelen aan kennisdoelen, 3) uitdagende leeractiviteiten inzetten.

1. Leren zichtbaar maken

Het is belangrijk om het gesprek te voeren over het lerend vermogen en dit voor de kinderen zichtbaar en tastbaar te maken. Zo kan het helpend zijn om de Leerspiers te koppelen aan voor de leerlingen betekenisvolle figuren, bijv. uit een prentenboek. Met behulp hiervan kun je het gesprek aangaan over de Leerspiers. "Hoe vindingrijk ben jij?" "Toon je nu veerkracht?" "Hoe zou je beter kunnen worden in het leren?"

2. Leerspiers koppelen aan kennisdoelen

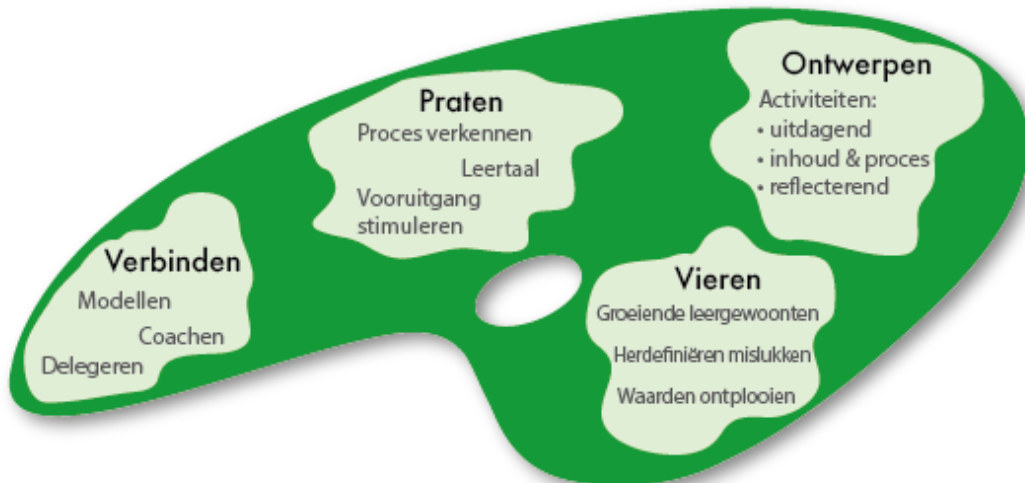
Het trainen van de leerspiers moet verweven zitten in alle lessen. Wanneer in een les een kennisdoel wordt gecommuniceerd, wordt vaak vermeld welke Leerspier er hierbij getraind wordt. In een techniekles waarin leerlingen proefjes doen, stimuleren we leerlingen bijvoorbeeld om te oefenen met het stellen van goede vragen. Gekoppeld aan een kennisdoel in een techniekles zijn ze dan bezig met Leerspiers uit de groep 'vindingrijkheid'.

3. Uitdagende leeractiviteiten inzetten

Voor het trainen van Leerspiers zijn uitdagende leeractiviteiten nodig. Dit zijn realistische taken waarin veel ontdekt en geleerd wordt. Behalve uitdagend zijn deze opdrachten betekenisvol: het oplossen van het probleem doet ertoe. Het onderwerp sluit aan bij de interesses en zorgen van leerlingen. Vaak zijn er meerdere aanpakken en oplossingen mogelijk. Niet alle leeractiviteiten kunnen zo ingericht zijn en dat hoeft ook niet. Als ze maar regelmatig dit soort opdrachten krijgen en hier (ook in groepjes) langer aan mogen werken.

De leerkracht doet ertoe

Waar in de sport de trainer/coach belangrijk is voor het ontwikkelen van talenten, is het in het onderwijs de leerkracht die deze rol vervult. Vanuit de principes van BLP kunnen leerkrachten bewust kiezen uit een palet van handelingen, waarmee we het leerproces van de leerlingen stimuleren en begeleiden.

BLP en Kbs St. Joseph

Building Learning Power is een interessante aanpak, die aansluit bij onze visie en aanpak. Onze kernwaarden¹ komen er duidelijk in tot uiting. Tegelijkertijd biedt het ons handreikingen om onze visie aansprekend en herkenbaar in praktisch handelen om te zetten. Het helpt ons om leerlingen de kans te bieden hun 'gereedschapskist' goed te vullen (met attitudes, leershonger, levensvaardigheden, etc.). Hiermee kunnen ze zowel tijdens hun schoolloopbaan als in de levensfase na de basisschool succesvol zijn en (vooral) gelukkig worden. BLP is een praktische manier om het leervermogen van leerlingen te vergroten. Het biedt handvatten om doelgerichter en bewuster te werken aan het 'leren leren' en helpt bij het versterken van de leercultuur op onze school.

¹ Ontdekkend, ambitieus, samen, eigenwijs